

[Hasle.]

mod Loven eller Retten i det hele taget. Jeg ved ikke, om min Opfattelse af Paragraffen er rigtig, men jeg har maattet forstaa Forskellen mellem Ordet „tilraade“ og Ordene „deltage i dens Udførelse“ paa den Maade, jeg her har nævnt.

I øvrigt skal jeg ikke gaa meget i Enkeltheder; det bliver der Lejlighed til senere. Men jeg vil dog gerne nævne, at § 7, hvor den taler om Ansvar for Finanserne, jo indeholder en voldsom Underkendelse af det Standpunkt, som Folketingets Flertal med Hørup som Anklager i Sagen mod Hall og Worsaae i 1877 gjorde gældende, dette skarpe Standpunkt, rent politiske Standpunkt, at en ubevilget Udgift er ulovlig og paadrager Ansvar, hvis man ikke senere faar Rigsdagens Godkendelse af den. Det glæder mig, at denne Opfattelse nu bliver underkendt. Den var blottet for al retlig Betragtning, og den var jo ærlig talt heller ikke andet end et tilsløret Forsøg paa ved Misbrug af Grundlovens Bestemmelser om Anklagemyndigheden at indføre Folketingsparlamentarisme i Danmark. Dette Standpunkt kom jo til Udtryk, da der rejstes Sag mod Hall og Worsaae, fordi Udgifterne til Bygningen af Det kongelige Teater var overskredet med et Beløb. Det havde været nødvendigt til Statshusholdningens Førelse at afholde det, men det er et Spørgsmaal, der aldeles ikke vedkommer Rigsretten, sagde Hørup; Rigsretten er ikke Rigsdag, og den har kun at konstatere, om en Minister har faaet bevilget eller ikke bevilget, og har en Minister ikke faaet bevilget, er han ansvarlig. Det er dette Standpunkt, som jeg siger er blevet underkendt, og jeg mener med Rette. I samme Paragraf, § 7 c, tales der om Konflikt mellem Administrationen paa den ene Side og Lovgivningsmagten og Domstolene paa den anden Side. Her erklæres en Minister ansvarlig, hvis han har grebet aabenbart forkert. Jeg vil gerne her fastslaa — jeg tror, at den højtærede Justitsminister er enig med mig deri —, at denne Bestemmelse maa ses i Sammenhæng med Grundlovens § 70's Bestemmelse om, at Øvrighedsmyndighedens Grænser paakendes af Domstolene, saaledes at han naturligvis vil være enig deri, at ikke nogen simpel Lov vil kunne ændre Grundloven, at i alle de Tilfælde, hvor de ordinære Domstole nu er kompetente, vil de stadig væk være det, altsaa ogsaa navnlig, hvor en individuel Ret er krænket af Administrationen, og det kun er uden for disse Tilfælde, at det

bliver Rigsdagen, der bliver Anklager, og Rigsretten, der bliver Domstol.

Til Slut skal jeg kun sige, at jeg havde troet, at samtidig med dette Lovforslag vilde Lovforslaget om en ny Organisation af Rigsretten været blevet forelagt. De to Ting staaar til en vis Grad i Forbindelse med hinanden, og jeg har Bemærkninger at gøre, der maaske vilde have Relation til den Sættelse af Rigsretten, som Grundlovsudkastet fastsætter. Jeg haaber imidlertid, at det ikke varer længe, inden den højtærede Minister kommer med dette Lovforslag, saaledes at vi kan drøfte det her i Tinget.

Hassing-Jørgensen: Hvis man gaar ud fra, at det som Regel kan forudsættes, at en Minister ikke med Vidende eller Vilje overtræder Lovene eller misbruger de Beføjelser, han er udstyret med, og naar man tager Hensyn til, at Ministrene nu til Dags altid har et parlamentarisk Flertal at støtte sig til, saa kunde man maaske nok mene, at en Ministeransvarlighedslov ikke i Praksis vilde komme til at betyde saa synderligt meget. Desto mere Grund vil der være til gennem Ministeransvarlighedsloven at indskærpe Ministrene det Ansvar, de i Virkeligheden har, saaledes at de ogsaa meget nøje tænker sig om og derved undgaar Fejltagelser, Uagtsomheder. I Henhold til denne Betragtning vilde jeg sige, at det maaske er lovlig lempelige Bestemmelser, der her er truffet paa enkelte Omraader. Jeg kan f. Eks. godt tænke mig, at det vilde være rigtigt at følge det ærede Medlem Hr. Krag i hans Kritik af Lovforslagets § 5 og gaa dertil, at en Minister er ansvarlig for sine Embedsmænds Handlinger, medmindre han paa udtrykkelig Maade kan fritages for at have et saadant Ansvar. Jeg skal hertil føje, at hvis man gaar ind paa denne Betragtning, maa man paa den anden Side ogsaa være klar over, at det vil medføre en vis Strenghed fra Ministrenes Side i Overvaagelse af deres Embedsmænds Paapasselighed med Hensyn til Lovenes Udførelse.

Jeg er ogsaa ligesom det ærede Medlem Hr. Krag noget i Tvivl om Slutningsstykket i § 7 a, hvor der staaar: „en Minister paadrager sig dog ikke Ansvar for Afholdelsen af en Udgift, naar denne har været nødvendig af Hensyn til Statsstyrelsens forsvarende Førelse“, ligesom om Slutningen af § 7 b: „Ansvar paadrages dog efter Omstændighederne ikke, saafremt Loven ikke skønnes at have bevirket Krænkelser af Statens Interesser eller andre almene eller private